

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
ІV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачево
2024**

2. Кулакова Л. М. Моральний розвиток особистості засобами художньої літератури як підґрунтя формування почуття власної гідності у молодших школярів. *Психологія: реальність і перспективи*. 2015. Вип. 4. С. 140-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prp_2015_4_38/

3. Чепелева Н.В. Смысловая структура текста как чинник його розуміння. Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ : Міленіум, 2006. Т. 9, ч. 1. С. 113–123.

УДК 316.77:026/027(043.2)

**Вікторія МОТИЧКА,
Лідія ПРОКОПОВИЧ**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕЧНИХ УСТАНОВ

Сучасна бібліотека виступає як певна комунікаційна структура, діяльність якої має документно-комунікаційну сутність, пов'язану з документальними фондами, ресурсами, системою інформаційного сервісу. Бібліотека виступає базовою соціально-комунікативною структурою, яка концентрує комунікаційну культуру суспільства і забезпечує комунікаційні процеси з використанням документів, інформації і знань. Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ в умовах цифрової економіки стали виступали предметом вивчення вітчизняних і закордонних дослідників. Зокрема цю проблему досліджували В. Горовий [1], Л. Костенко, А. Чекмарьов [2], К. Лобузін [3], О. Мар'їна [4], І. Киричок, Т. Павленко, Н. Гаєва [5], Л. Ковальська [6] та інші.

Сучасні трансформації і зростання швидкості циркуляції інформації в соціумі, виробництво всезростаючих масивів нової інформації, необхідність оперативної обробки наявних інформаційних ресурсів зумовлюють застосування задля задоволення суспільних потреб електронних технологій. Накопичена століттями у бібліотечних масивах важлива інформація, яка через технологічне відставання установ слабо залучена у суспільні процеси, програє новим формам зберігання і поширення даних. Це применшує значення бібліотечних фондів й соціальну ефективність використання інформації. Активізація процесу переходу бібліотечних установ до нових технологій, організаційних рішень, обумовлена зростаючими суспільними запитами. В першу чергу це стрімке збільшення суспільного попиту на інформацію задля процесу суспільного розвитку. Зміна системи соціальних функцій бібліотечних установ не змінює магістральний напрям – надання затребуваної інформації і визначає нові інноваційні методи поширення інформації в суспільстві. Такий підхід дозволив створити статус бібліотеки, як рівноправного соціального інституту суспільства з просвітницькими й освітніми функціями, що є нагальною потребою в процесі переходу від традиційного до формату інформаційного суспільства [1]. Традиційно бібліотека виконує функції інформаційного хабу, куди стікаються всі інформаційні потоки в суспільстві для їх подальшого перерозподілу відповідно до потреб користувачів.

Урізноманітнення соціальних структур і їх підсистем потребує підвищення якості надання бібліотечних інформаційних послуг, забезпечення комплексного, багатоаспектного підходу до вирішення інформаційних задач, які стоять перед українським суспільством в умовах трансформації. І тут набирають ваги електронні новітні технології безмежного розширення соціальних зв'язків користувачів, а бібліотеки виконують роль інформаційного супроводу цих зв'язків [1]. Протягом століть бібліотеки виконують функцію комунікаційної навігації у безкрайньому масиві інформації. Особливо це видно сьогодні, коли незалежно від принципу власності інформації бібліотека відходить від моделі «володіння інформацією» і формує новий формат свідомості «доступ до інформації». Знаходячись у безмежних масивах інформації бібліотека отримує ресурсно-оцінюючу і ресурсно-орієнтуючу функцію, які поступово трансформуються в інформаційно-аналітичному напрямі за принципом «інформація – на базі інформації» [5].

Технологія змінила обличчя бібліотек, і продовжує змінюватися, як ми працюємо і як ми надаємо послуги клієнтам. Нові технологічні тенденції, впроваджені в бібліотеках змінюють не лише форми бібліотечного обслуговування, вони змінюють бібліотеку – як бібліотека може реагувати на нові технології.

Все більш усталеною стає точка зору, згідно з якою комунікація охоплює не тільки певне коло проблем сучасної бібліотеки, а й пов'язана з її генезою. Важливим блоком в вивченні проблем комунікації в бібліотеці з'явилися роботи, присвячені специфіці інформаційного потенціалу бібліотеки. Інформаційна діяльність бібліотек, розглядається як її феноменологічна ознака, що дозволяє перенести смислове навантаження, що вкладається в це поняття, на всю систему «бібліотечний соціальний інститут». Сформовані точки зору на проблему комунікацій в бібліотеці показують, що необхідний перехід від опису та аналізу частин, що складають комунікаційний процес – обслуговування користувачів, сучасні інформаційно-комунікаційні технології, система зовнішніх стосунків з органами влади та іншими документно-комунікаційними установами до структурування всіх основних елементів комунікації для подальшого моделювання цілісної структури їх взаємозв'язків.

Отже, бібліотеки змінюються, залучають аудиторію читачів і цифрових менеджерів; налагоджують партнерські відносини з різними громадськими організаціями, створюють умови роботи для наших користувачів з новими інструментами, методами і формами інноваційних послуг.

Список використаних джерел

1. Горвий В. Бібліотеки оновлюваного суспільства: деякі тенденції та особливості розвитку. Бібліотечна планета. 2006. № 3. С. 27–30.
2. Костенко Л. И., Чекмарев А. А. Электронная научная библиотека НБУ имени В. И. Вернадского. Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. 2000. Вып. 1. С. 147–153.
3. Лобузін К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності: монографія / відп. ред. О. С. Онищенко; НАН України, НБУ ім. В. І. Вернадського. Київ, 2012. 252 с

4. Мар'їна О. Бібліотеки та соціальні медіа: технологія взаємодії. Вісник Книжкової палати. 2012. № 8. С. 19–21.
5. Соціальні медіа для бібліотек: середовище, ресурс, сервіс. Матеріали круглого столу. Харків, 31 жовт. 2017 р. / редкол.: І. В. Киричок, Т. Б. Павленко, Н. Д. Гаєва; ХНМУ. Харків, 2017. 100с.
6. Kovalska L. Information technologies as the newest social paradigm of the life of youth. International journal of new economics and social sciences. Warsaw, 2018. Vol. 7, No. 1. P. 335–347. URL: <https://go-gl.com/PsP2>.

УДК 027.625(477.81-25)

Наталія НАЗРУК

КЗ «Рівненська обласна бібліотека для дітей» Рівненської обласної ради, м. Рівне

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ – ОСЕРЕДОК ДЛЯ ТВОРЧОГО НАВЧАННЯ ТА САМОРОЗВИТКУ

Під тиском змін у суспільстві сучасні бібліотеки перестають бути сакральними сховищами книг і перетворюються у багатофункціональні центри – простори для саморозвитку та відпочинку. Вони забезпечують доступ до різноманітних ресурсів, створюють умови для навчання та самовдосконалення, розвивають навички читання та критичного мислення, сприяють розвитку інформаційної грамотності.

Незважаючи на нелегкі воєнні реалії, Рівненська обласна бібліотека для дітей динамічно розвивається як сучасний інформаційний та дозвіллевий центр, докладає максимум зусиль аби відповідати запитам вибагливих користувачів, сприяє розвитку та успішній соціалізації молодого покоління. В дитячій книгозбірні впроваджуються змістовні проєкти з популяризації читання, освітні ініціативи, спрямовані на підтримку навчання, розвиток навичок та творчості.

Підтримка творчо обдарованих дітей та розвиток їхніх здібностей – одна з основних місій дитячої книгозбірні. Особливо нині, коли книга і творчість допомагають молодому поколінню підтримувати ментальне здоров'я, психологічну рівновагу та обирати вірні життєві орієнтири.

Започатковані на базі Рівненської обласної бібліотеки для дітей творчі студії «Кольорові намистинки» спонукають юних рівнян розвивати креативні здібності, вчать творити власноруч оригінальні поробки з різних матеріалів й приносять дітям позитивні емоції. Студійці опанували техніку об'ємної аплікації, джгутове мистецтво, мозаїку, колаж, квілінг, декупаж, вчилися робити великодній декор та пасхальне курчатко у техніці оригамі, створювали унікальні фігурки та кумедних казкових героїв з пластиліну. А ще діти торцювали, фантазували над витинанками, потішили своїх матусь букетиками з гофрованого паперу й цукерок, жваво та натхненно виготовляли патріотичні обереги для захисників України – синьо-жовті сердечка у техніці макраме, браслети нескорених та журавликів миру. Історія Дзвінки Матіяш «Перше Різдво» [3] надихнула учасників студії виготовити подарункову листівку, прикрашену ангеликом. А в межах ярмарку творчих ідей знайомилися з книгою

Мотичка В., Прокопович Л. Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ	75
Назарук Н. А. Рівненська обласна бібліотека для дітей – осередок для творчого навчання та саморозвитку	77
Орлов Д., Петрова А. Роль та значення інформаційно-аналітичного сектору в діяльності наукової бібліотеки Мукачівського державного університету	80
Охріменко Г. Змістово-тематичне наповнення освітньої компоненти «Бібліотечна справа» для здобувачів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (на прикладі Національного університету «Острозька академія»)	82
Патрикей С. Грантова діяльність як перспектива розвитку Рівненської обласної бібліотеки для молоді	84
Петрова А., Орлов Д. Різновиди бібліотерапії	87
Попович Н., Гасуляк С. Виховання культури читання у дітей молодшого шкільного віку	90
Попович Н., Семенчук В. Формування та розвиток літературної компетентності у дітей молодшого шкільного віку	92
Попович Н., Химинець А. М. Специфіка розвитку читацької самостійності дітей молодшого шкільного віку	94
Постельжук О. Книгозбірня як осередок культурного та духовного відродження нації	95
Постельжук О., Климчук В. Віртуальний простір бібліотеки як середовище освіти та самоосвіти студентів-юристів	97
Приходько Н. Просування читання засобами рекомендаційної бібліографії	100
Прокопович Л. Освітня діяльність шкільних та університетських бібліотек	103
Розман І. Роль бібліотечної педагогіки в освіті	106
Русин Н., Мовчан К. Інноваційні підходи та стратегії розвитку бібліотечної педагогіки в сучасній освіті	108
Семенчук В., Веремчук О. Бібліопедагогіка та її роль у формуванні та розвитку читача в умовах шкільної бібліотеки	110
Сідор Ю., Товканець Г. Бібліотека як простір забезпечення доступу до знань, розвитку культури та соціального прогресу.....	112
Теличко Н. Бібліотека закладу вищої освіти як осередок формування інформаційної культури здобувача освіти.....	114
Товканець Г., Свищо С. Виховне значення уроків української мови і читання у початковій школі	116
Трачук Л. Неформальна освіта студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Надвірнянського фахового коледжу	118
Химинець А. М., Прокопович Л. Бібліотечні інноваційні послуги: міжнародний та вітчизняний досвід	120
Чернецька І., Постельжук О. Роль літературного процесу у формуванні емоційного та інтелектуального розвитку дітей та молоді	123
Черніговець Т. Сучасна шкільна бібліотека як інформаційно-освітній простір	126
Шевчук В., Шатрова М. Структура електронної бібліотеки ЗВО (на прикладі наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія»).....	128
Щербан Т., Брецько І. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги	131
Юшин С. Штучний інтелект у бібліо-лабіринтах як провідник для шукачів досконалішої форми самоактуалізації	133
Відомості про авторів	137

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>